

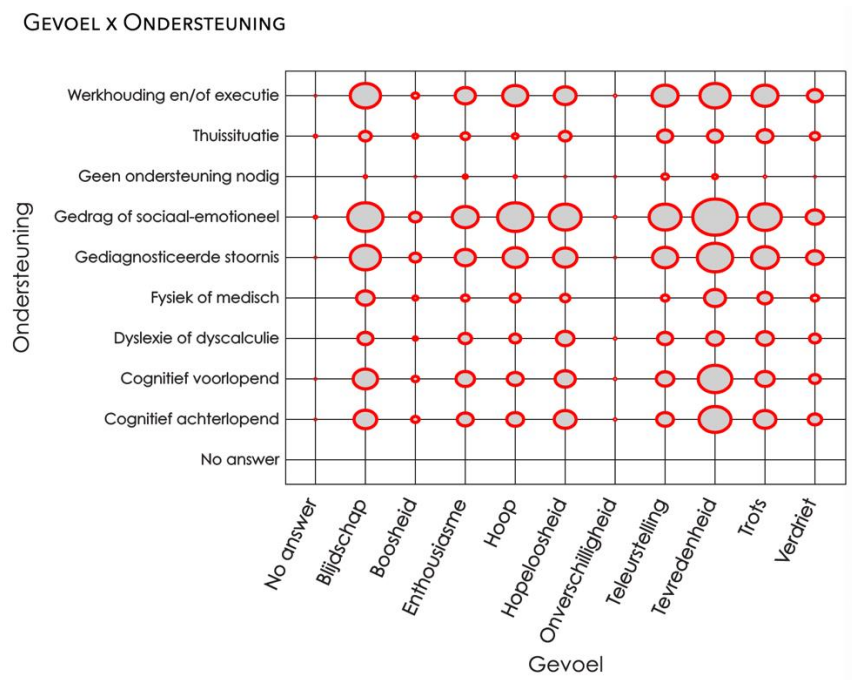
Bijlage 5: Evaluatie van positieve ervaringen

Deze bijlage hoort bij paragraaf 3.5. In deze bijlage evalueren we de effecten op de patronen als we alleen de ervaringen selecteren waarvan er sprake was van “een voorbeeld van goed onderwijs”. De informatie in deze bijlage kan ook als basis worden gebruikt om verbetervoorstellen te maken in (regio)-bijeenkomsten.

1. Perspectief: Relaties en nabijheid zijn de basis voor passend onderwijs

In dit perspectief op passend onderwijs worden de relaties en directe betrokkenheid bij het kind gezien als dé doorslaggevende factor voor het realiseren van goed/passend onderwijs. Er zijn vier grafieken waarop de selectie grote invloed heeft.

Grafiek: Gevoel x Ondersteuning

Wat zagen we?

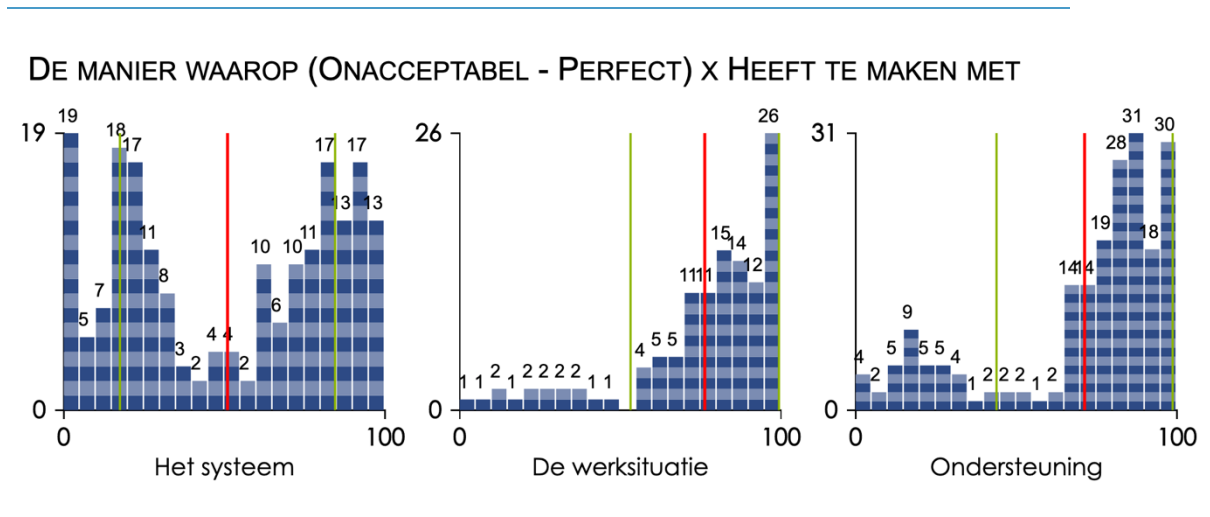
Gedragsvragen in alle vormen (ook gediagnosticeerde stoornissen en werkhouding) veroorzaken de hoofdmoot van de negatieve emoties.

Wat zien we nu?

De gewijzigde selectie leidt tot veel meer balans tussen de emoties. Positieve emoties als tevredenheid en hoop overheersen, al zijn hopeloosheid en teleurstelling niet weg. Teverdenheid is zelfs over de hele linie van ondersteuningsvormen de meest voorkomende emoties.

Ik zocht een hulp op onze basisschool voor onze dochter van 7. Zij heeft wat "moeilijk" gedrag, wat bij ons als ouders onbegrip, onmacht oproept, dat we soms niet weten wat we er mee aan moeten. Er is door de vertrouwenspersoon op school een soort wijkteam ingeschakeld die onze dochter heeft bekeken, zowel fysiek als op papier bij ouders en in de klas. Er is een onderzoek geweest door diverse personen in dit team met verschillende expertises. We weten nu een stuk beter wat we kunnen verwachten van onze dochter op school. School stuurt hier en daar op een andere manier bij, zorgt dat ze in een passend groepje met kinderen aan tafel komt te zitten enzovoorts. Zo wordt een "moeilijk" kind toch goed geholpen en krijgt de juiste sturing op de eigen school. Dus geen stempel op de kop "lastig kind" maar hulp. Dat geeft een goed gevoel. Basisschool de [naam school] in [plaats] mag van mij genoemd worden.

Grafiek: De manier waarop (onacceptabel - perfect) x Heeft te maken met

Wat zagen we?

Ervaringen over relaties en ondersteuning geven een positiever beeld op de schaal van onacceptabel-perfect dan die over werksituatie, systeem en ondersteuning.

Wat zien we nu?

Over relaties zijn zo weinig ervaringen gedeeld dat die grafiek niet getoond wordt. Dit is zeer opvallend aangezien juist relaties **impliciet** uit de totale dataset naar voren komen als belangrijke mitigator van negatieve ervaringen.

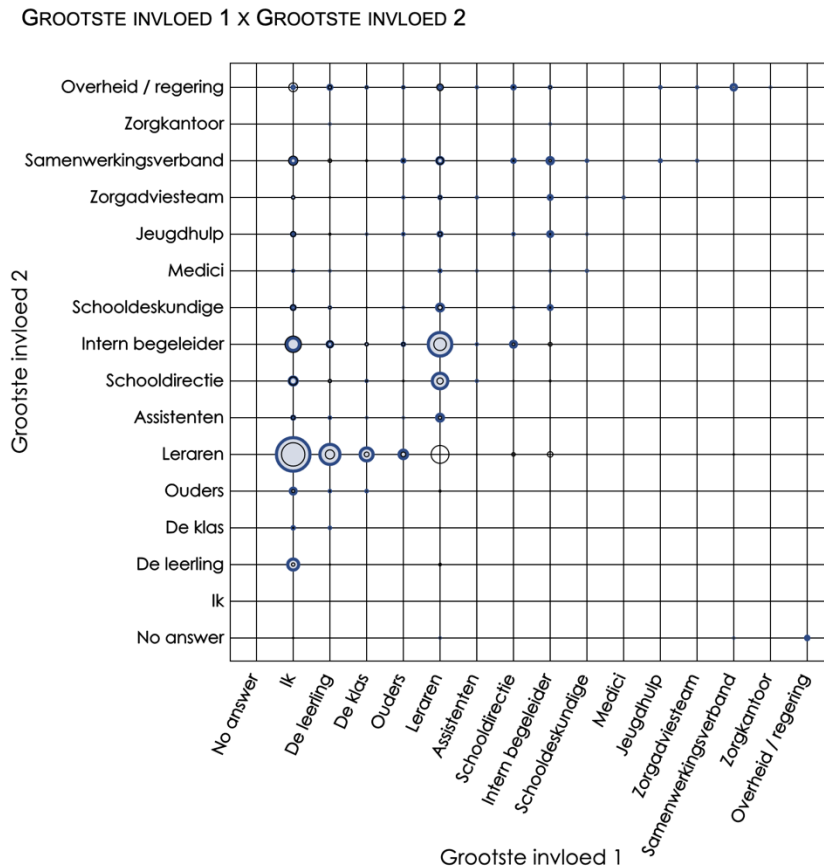
Expliciet leggen vertellers deze relatie klaarblijkelijk niet.

Het eerdere positievere beeld over ondersteuning is sterker geworden. Die over werksituatie laat ook zien dat een goede werksituatie bijdraagt aan goed onderwijs. Bij het systeem is het beeld verdeeld. Dit lijkt erop te wijzen dat het mogelijk is om goed onderwijs te realiseren **ondanks** een onacceptabel systeem.

Goed onderwijs? Zorg voor een goed pedagogisch klimaat, zodat kennisoverdracht vanzelf gaat...!

Merk ik, als zorgcoördinator, dat er grote handelingsverlegenheid is bij collega's om leerlingen passende hulp te bieden tijdens de 'normale' lessen aan voornamelijk cluster 4 - leerlingen. Dit is puur het ontbreken van kennis, waardoor er in de ogen van deze collega's werkdruk ontstaat, omdat ze niet adequaat kunnen anticiperen op de ontstane situaties. Dit is in het VO vele malen erger, omdat men in de opleiding daar GEEN les in krijgt. Wat dit betreft MOET elke lerarenopleiding ontzettend veel investeren en leren in de aanpak van de Pabo, waarbij het pedagogisch -, organisatorisch en didactisch handelen veel sterker een belangrijke positie heeft. Daar moet de interventie beginnen en zal passend handelen als vanzelf gaan. Want... op mijn VO - school zijn de beste docenten, docenten die vroeger in het basisonderwijs les hebben gegeven.

Grafiek: Grootste invloed 1 x Grootste invloed 2

Wat zagen we?

Mensen vertellen veel vaker dan verwacht over leraren en intern begeleiders als beïnvloeders in de ervaring.

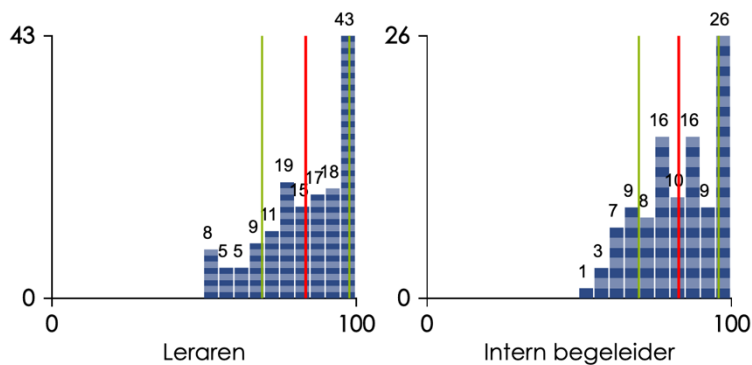
Wat zien we nu?

De combinatie ik/leraren is zeer sterk naar voren gekomen. Ook leraren/leerling en leraren/IB worden veel genoemd als beïnvloeders in situaties waarin goed onderwijs wordt gerealiseerd. Opvallend is verder dat de combinatie samenwerkingsverband/overheid-regering nauwelijks voorkomt bij ervaringen over goed onderwijs. Een ervaring over goed onderwijs is niet altijd hetzelfde als het succesvol realiseren van passend onderwijs. Onderstaande ervaring (met als beïnvloeders ik/leraren) is hier een mooi voorbeeld van. De 'ik' is in deze ervaring een IB-er:

Waar liggen de grenzen, wat lukt binnen het passend onderwijs, om een leerling binnenboord te houden in het PO
 Ik heb wel een leerling waar ik graag als IB heel veel voor wil doen om te kijken of het lukt haar in school te houden. Ik gun het haar en haar ouders enorm. Toch vraag ik mij regelmatig af of dit wel reëel is. Omdat ik zoveel moet ik vragen van de leerkracht in de klas. Hoeveel professionals om dit meisje en gezin betrokken zijn waardoor er enorm veel gesprekken en overleg nodig is. Hoeveel email-verkeer met moeder (dagelijks). En nu komt ook het financiële plaatje in beeld. Als wij haar al de begeleiding 1 op 1 willen bieden die ouders zouden willen kunnen we dit als school niet betalen. Het gaat om een meisje van 8 jaar wat autistisch is. Ze gaat maar halve dagen naar school. Dit omdat het anders teveel van haar vraagt en het thuis niet gaat met haar. Als school hebben wij contact met het steunpunt autisme vanuit het passend onderwijs. Daarnaast is er een therapeut op school op één van de middagen voor de overgang van school naar huis. En nu ben ik aan het kijken of we voor de gym een externe als schaduwmaatje kunnen gaan inzetten. Maar hiervoor moet ik bij alle instanties minimaal 2 uur afnemen. Dit betekent alleen al voor januari tot juli een kostenpost van ruimt 4000 euro. Dan vind ik het vreselijk dat straks het geld leidend gaat zijn, en niet de kans om dit meisje in het PO te houden. En haar kansen zo groot mogelijk te houden om het straks te redden in de maatschappij. Haar oudere zus is het al niet gelukt.

Grafiek: Voorbeeld van goed onderwijs (Absoluut niet - Zeker wel) x Grootste invloed 2

VOORBEELD VAN GOED ONDERWIJS (ABSOLUUT NIET - ZEKER WEL) X GROOTSTE INVLOED 2

Wat zagen we?

Rollen die direct contact hebben met het kind laten een evenwichtiger beeld zien als het gaat om met realiseren van goed onderwijs.

Wat zien we nu?

De eerdere indruk dat rollen dicht bij het kind zorgen voor passender onderwijs wordt versterkt. Een ervaring helemaal rechts (score 100) op intern begeleider laat zien hoe ver dat kan gaan:

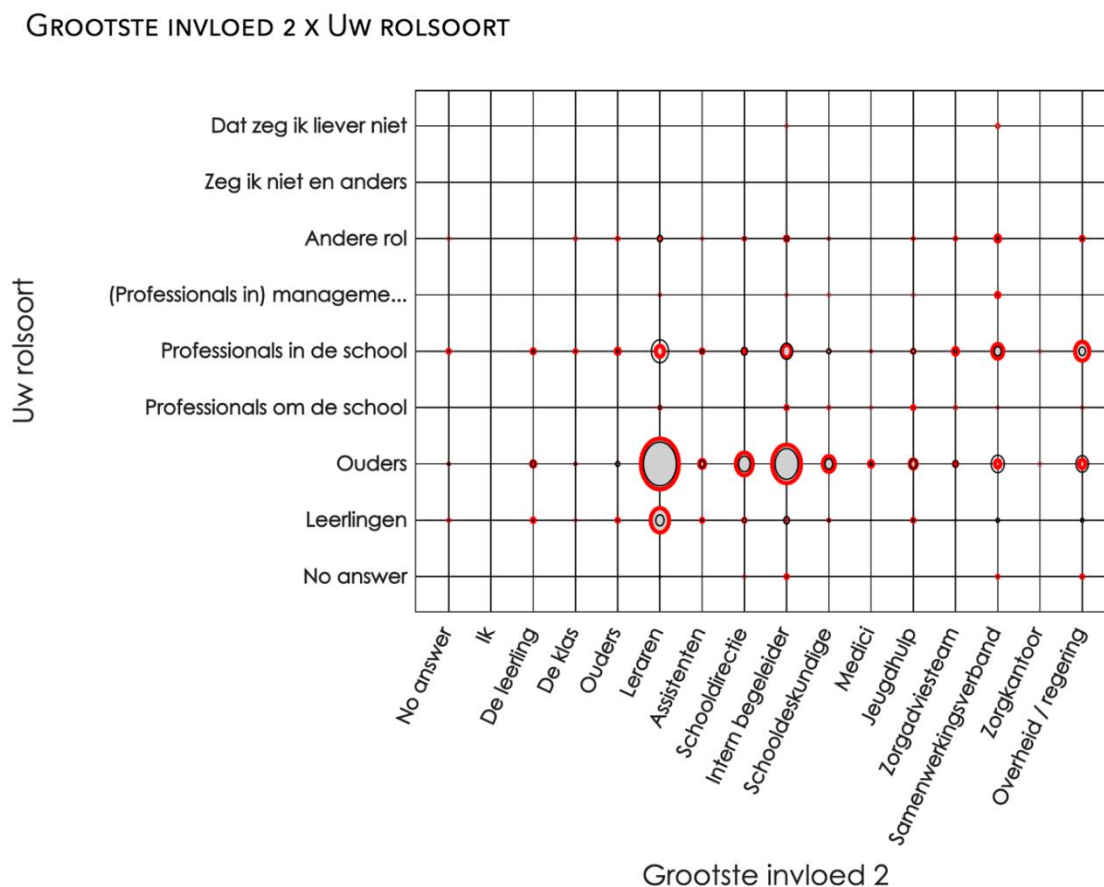
Maatwerk voor iedereen

Ik heb het [naam organisatie] opgezet omdat mijn eigen kinderen dreigden uit te vallen in het reguliere onderwijs door hun uitzonderlijk hoge IQ. Hulp vanuit het samenwerkingsverband werkt bij deze doelgroep averechts en mijn kinderen zijn zwaar depressief geweest. Dankzij mijn eigen inzet zijn ze altijd schooljaar gebleven. Inmiddels heb ik binnen 5 jaar meer dan 200 gezinnen geholpen. Wij hadden geluk dat ik zelf werkzaam was in het onderwijs en daarnaast ervaringsdeskundige ben. Hierdoor hebben we nu diverse diensten bedacht die zowel de kinderen, ouders, scholen als professionals bijstaan, opleiden en begeleiden. De kracht zit hem in samenwerking tussen alle betrokken partijen, kennis delen en respectvol met elkaar omgaan. We hebben inmiddels 30 "thuiszitters" naar school gekregen en zeker voor 50 kinderen de (fulltime) opname binnen de GGZ voorkomen. Er komen steeds meer vestigingen van [naam organisatie] zodat de kinderen in de toekomst hopelijk niet meer zo ver hoeven te reizen. Een vaste bijdrage vanuit het ministerie zou zeer wenselijk zijn zodat we niet meer afhankelijk zijn van de bijdrage van ouders en in sommige gevallen de gemeente. We hebben alle kennis in huis en tot nu toe is ieder kind bij ons nog geholpen. Ondanks de financiële thuissituatie. Het zou echter fijn zijn als we zelf ook vooraf een inschatting van de inkomsten kunnen hebben zodat we de kinderen optimaal kunnen helpen.

Perspectief 2: De school is aan zet

In dit perspectief op passend onderwijs is de school / zijn de scholen aan zet om goed onderwijs te realiseren. Er zijn twee grafieken waar de selectie grote invloed op heeft.

Grafiek: Grootste invloed 2 x Uw rolsoort

Wat zagen we:

- Ouders zeggen vaker dan verwacht dat de IB-er / ondersteuningscoördinator invloed heeft en minder vaak dan verwacht dat de overheid invloed heeft.
- Professionals in de school zeggen vaker dan verwacht de overheid / regering invloed heeft.

Wat zien we nu?

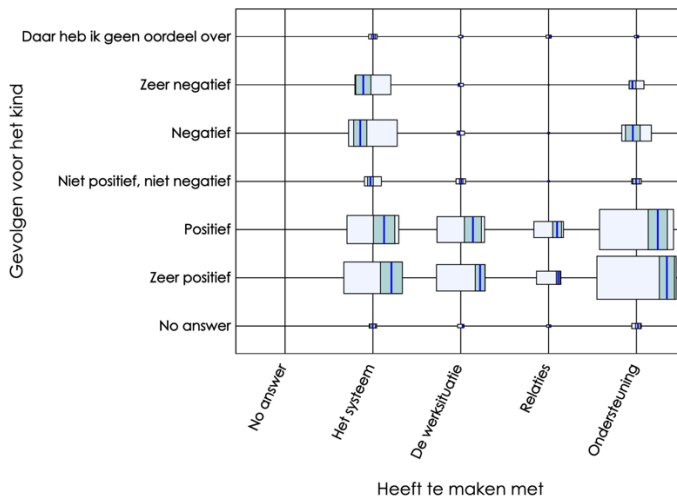
Bij voorbeelden van goed/passend onderwijs geven zowel ouders als professionals in de school niet de overheid/regering als grote beïnvloeder aan. De driehoek ouders-leraren-internbegeleider is verreweg het sterkst. Schooldirectie en leerlingen spelen hierbij ook een (kleinere) rol. Een ervaring over hoe ouders / leraren samenwerken voor goed onderwijs:

Succeservaring/ win-win

Onze zoon (17jaar) met PDD-NOS ADD zware dyslexie nu in de 5e VMBO-tl (5 Staatsexamen deelcertificaten behaald, dit jaar nog 3 te gaan) zit op het VSO ([naam school] te [plaats]) hij kreeg op zijn oude basisschool ([naam school] te [plaats]) praktijk/misschien basisoniveau. (volgens LVS/Cito) Nu heeft hij onlangs op zijn oude basisschool een workshop over muziek produceren gegeven. (Zijn oude basisschool doet aan vernieuwend onderwijs en geeft vaker Ateliers verzorgd in workshops door ouders e.a., onze zoon heeft er een gegeven, hij kreeg hiervoor verlov van zijn school, (ook omdat een van zijn doelen is hemzelf beter te presenteren) het is een succes ervaring geweest voor hem goed voor zijn zelfvertrouwen en oud-leraren hadden echt zoiets van dat hij dit durft en dat hij het ook zo goed heeft neergezet, hij was geen spreker, maar de workshop duurde zelfs 20 min langer en de leerlingen gingen ook echt aan zijn lippen. Ik vind dat zulke dingen meer de aandacht mogen krijgen bij deze kinderen, waar het onderwijs krijgen.....echt tegen hun natuur ingaat!

Grafiek: Heeft te maken met x Gevolgen voor het kind + De manier waarop (Onacceptabel - Perfect)

HEEFT TE MAKEN MET X GEVOLGEN VOOR HET KIND + DE MANIER WAAROP
(ONACCEPTABEL - PERFECT)

Wat zagen we

Mensen delen veel ervaringen over (zeer) negatieve gevolgen van het systeem voor het kind / de kinderen en vinden dat onacceptabel.

Wat zien we nu?

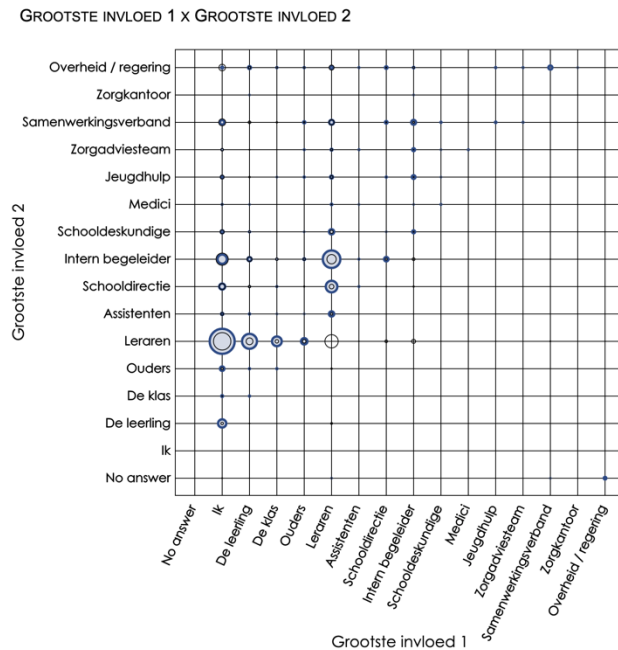
In de nieuwe datasetselectie zitten uiteraard ervaringen met positieve en zeer positieve gevolgen voor het kind. Daarbij valt op dat ondersteuning het vaakste wordt genoemd als aspect dat de ervaring typeert. Het systeem en de werksituatie worden ook genoemd, maar relaties worden zelden genoemd. Als het onderwijs goed/passend is maar de gevolgen voor het kind zijn negatief of zeer negatief dan wordt vooral naar het systeem verwezen.

Een ervaring over ondersteuning/zeer positief laat zien wat “de school aan zet” kan bijdragen aan goed onderwijs:

Passend Onderwijs werkt wanneer alle betrokken partijen samenwerken.

Ik ben trots op het traject met een leerling uit een groep 3. In groep 2 had zij veel conflicten met andere kinderen waarbij zij zich fysiek en verbaal kon uiten naar andere kinderen toe. Ouders hadden destijds thuis ook veel strijd met hun dochter en (h)erkende de problemen. Zowel school als ouders zijn op zoek gegaan naar passende begeleiding. School middels het aanvragen van een arrangement en ouders via een coachingstraject voor henzelf. Met alle betrokken partijen komen we geregeld bij elkaar en bespreken we wat er goed gaat en wat nog aandacht nodig heeft. Tijdens deze gesprekken is ieder gelijkwaardig, ieder vanuit zijn rol/expertise. Het gaat nu veel beter met deze leerling. Conflicten zijn er bijna niet meer, ze gaat weer met plezier naar school en ook thuis is er meer rust, minder strijd en ruimte voor gezelligheid.

Grafiek: Grootste invloed 1 x Grootste invloed 2

Wat zagen we?

Mensen vertellen veel vaker dan verwacht over leraren en intern begeleiders als beïnvloeders in de ervaring én veel vaker dan verwacht over leraren en schooldirectie als beïnvloeders in de ervaring.

Wat zien we nu?

Mensen vertellen veel meer over zichzelf / leraren en over de combinatie leraren/IB-er. We zien ook dat de rol van de schooldirectie niet meer wordt genoemd. Dit lijkt erop te duiden dat als goed onderwijs wordt gerealiseerd mensen dat op zichzelf betrekken en alles buiten de directe context van het kind wegvalt. Dit lezen we bijvoorbeeld in deze ervaring:

(Wat een goede vraag is dit.) PO - Leerling aanpassen aan klas?

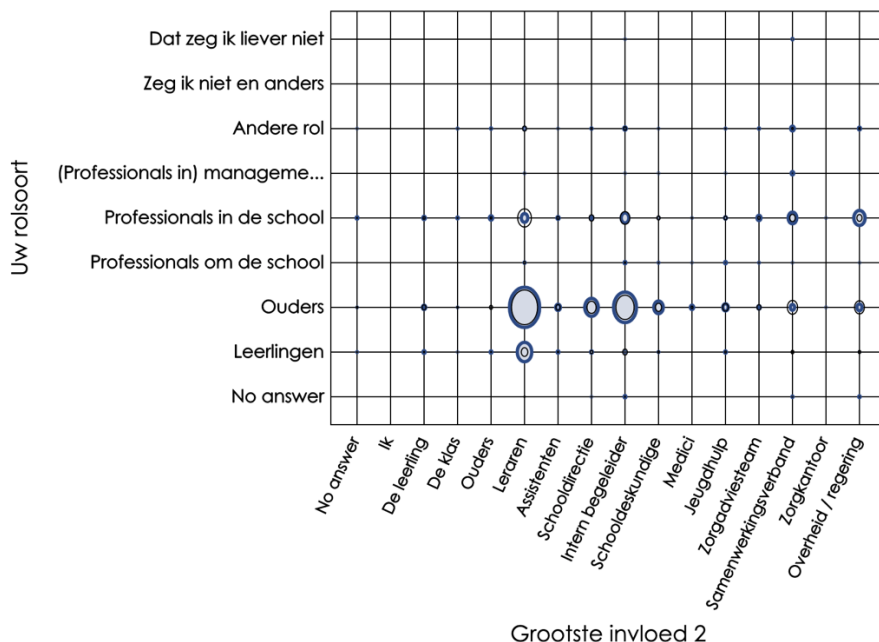
Ik ben een jaar geleden begonnen als mbo-docent (job-switch) en heb in die zin geen ervaring buiten passend onderwijs. Ik weet niet anders. Wat mij opvalt is dat passend onderwijs continu gaat over die leerling met autisme die mee moet. Met die depressieve, drukke of simpelweg abnormale leerling. Maar dat is het niet echt. Het gaat erom hoe je de volledige klas lessen geeft die voor iedereen te volgen is én die aansluit bij de beroepspraktijk. Niet je aanpast aan die zorgleerling, want daar heb je er vier van in de klas. De rest moet niet minder onderwijs krijgen vanwege die 4. Het is dan een gulden middenweg lopen zonder dat je aan de ene kant de minder abnormale leerlingen tekort doet of de zorgleerlingen tekort doet. Maar om een gulden middenweg te lopen moet je hem wel zien liggen, daar ben ik nu.

Perspectief 3: Ouders als educatief partner

In dit perspectief op passend onderwijs staan alle signalen rondom de vraag wat de rol van ouders wel of niet kan zijn in het passend krijgen van onderwijs. Binnen dit perspectief is één grafiek waarop de selectie grote invloed heeft.

Grafiek: grootste invloed - rolsoort

GROOTSTE INVLOED 2 X UW ROLSOORT

Wat zagen we?

Ouders zeggen vaker dan verwacht dat de IB/zorgcoördinator invloed heeft en minder vaak (maar wel vaak) dan verwacht dat de overheid invloed heeft.

Wat zien we nu?

Ouders noemen de invloed van overheid/regering bijna niet meer. Ook de invloed van de intern begeleider neemt iets af. Leraren daarentegen worden in voorbeelden van goed onderwijs door ouders nu als meeste genoemd. Deze ervaring geeft daar een mooi voorbeeld van:

aansluiting onderwijs - medische ondersteuning

Ons kind heeft vanwege een motorische achterstand een indicatie voor fysiotherapie. Ook school zag de achterstand, terwijl het cognitief prima gaat. School geeft toestemming dat hij de fysiotherapie nu onder schooltijd krijgt. Het gaat o.a. om schrijf oefeningen, die op een heel andere manier aangeleerd worden dan waarschijnlijk door een ib'er zou worden getraind. Hij gaat verrassend goed vooruit. Binnen school is nu geen extra ondersteuning nodig en hij kan na schooltijd gewoon kind zijn en met vriendjes spelen ipv naar therapie te moeten. Iedereen is hier blij mee.